

## Andreotti da, De Mita ne

Bivši glavni tajnik krščanske demokracije in dosedanji predsednik vlade De Mita se je pred dnevi moral umakniti z glavnih italijanske politične pozornice. Ugotovil je namreč, da ne more izpolniti naloge, ki mu jo je bil zaupal predsednik republike, se pravi, da ne more sestaviti nove vlade. Do takega sklepa je prišel, potem ko sta potekla skoraj dva tedna, odkar je prejel mandat. Državni poglavar je po krajšem krogu posvetov s predstavniki političnih strank, zastopanih v parlamentu, povabil na Kvirinal zunanjega ministra Andreottija in mu poveril nalogo, da sestavi novo vlado.

Giulio Andreotti je italijanski politik z najdaljšim izkustvom, saj je bil kar petkrat ministrski predsednik in neštokrat minister, tako da odlično pozna vse vzvode izvršne oblasti. Lotil se je takoj naloge, ki mu je bila zaupana, in vse kaže, da se mu bo posrečilo izpolniti nalogo, ki jo je prejel od predsednika republike. Sestavil raj bi vlado, v kateri bi bili predstavniki Krščanske demokracije, socialistične, republikanske, socialdemokratske in liberalne stranke. V tej zvezi velja omeniti, da je takorekoč čez noč utihnila in nato tudi povsem izginila polemika med socialisti in republikanci in liberalci na drugi strani zaradi tako imenovane laične federacije, to je volilnega sporazuma med liberalci, republikanci in radikalcem Pannello. Čedalje bolj se zato utrjuje prepričanje, da je Craxiju dejansko tu vprašanje služilo za pretvezo, samo da izgine s politične pozornice Ciriaco De Mita, s katerim ima socialistični vrvak očitno posebne račune. Andreotti se dejansko zavzema za enako obliko in formulo vlade kot De Mita pred njim. Craxi je De Miti rekel odločno NE, Andreottiju pa prav tako odločno in tudi hitro DA.

Zanimivo je, da se v tem trenutku poverjeni ministrski predsednik zanima izključno za obliko nove vlade, medtem ko pušča v nemar njen program. Sicer je eden njegovih tesnih sodelavcev pripomnil, da za program nove vlade ne bo posebnih težav, češ da je predsednik že potegnil iz predala osnutek vladnega programa, ki ga je imel pripravljenega za »vsak slučaj«.

Dosedanji ministrski predsednik De Mita je v svojem programskem govoru v parlamentu po zadnjih političnih volitvah leta 1987 omenil tudi slovensko narodno manjšino in njene probleme, ki jih je treba urediti. Njegova vlada pa do zdaj v bistvu ni nič konkretnega naredila, če izzamemo skoraj skrivnostni zakonski os-

dalje na 2. strani ■

## ZDA podpirajo proces demokratizacije Bush v Varšavi in Budimpešti

Ameriški predsednik Bush je opravil svoj uradni obisk na Poljskem in se v trenutku, ko pišemo te vrstice, nahaja v Budimpešti, ki je druga pomembna etapa na tem njegovem potovanju po Evropi. Poljsko prestolnico so sicer že obiskali trije ameriški predsedniki (Nixon, Ford in Carter), vendar je obisk predsednika Busha nekaj posebnega: v Varšavo je prispel z izrecnim namenom, da podpre proces demokratizacije na Poljskem. Ni zgolj slučaj, da njegov obisk dejansko sovpada z zasedanjem novega parlamenta, v katerem so prvič po mnogih letih prisotni tudi številni predstavniki opozicije. Ta ima na primer 99 od skupnih 100 senatorjev in toliko poslancev, kolikor jih predvideva sporazum, ki ga je bila vlada sklenila s Solidarnostjo pred volitvami.

Predsednik Bush je v svojem govoru pred novim poljskim parlamentom izrazil zadovoljstvo nad razvojem dogodkov v poljski državi in obrazložil vsebino načrta, ki so ga Združene države pripravile z namenom, da pomagajo Poljski pri njenih naporih za postopno odpravljanje hude gospodarske in socialne krize. Ameriški kongres bo Bush pozval, naj odobri sklad 100 milijonov dolarjev, ki naj omogočijo predvsem razvoj malih in srednjih zasebnih podjetij. Podobne sklade bi morale odobriti tudi ostale industrijsko najbolj razvite države in Bush si bo osebno prizadeval, da bi njegov predlog prodril. Združene države bodo pozvale Svetovno banko, naj pospeši postopek za dodelitev posojila v višini 325 milijonov dolarjev, kar bo Poljska potro-

šila predvsem za izboljšanje kmetijstva in za tehnološko prenovo nekaterih industrijskih podjetij. Washingtonska vlada bo posredovala pri drugih zahodnih državah, naj se sporazumejo za reprogramiranje poljskega dolga v tujini. Ta znaša po zadnjih podatkih skoraj 30 milijard dolarjev. Bush je končno omenil predlog, naj bi ameriški kongres odobril sklad v višini 15 milijonov dolarjev, ki pojdejo za odpravo onesnaženosti in ureditev okolja v Krakovu in nekaterih drugih poljskih mestih. Pred odhodom iz Poljske se je ameriški predsednik sestal v Gdansk u z zgodovinskim voditeljem Solidarnosti Waleso.

Prav tako pomemben je obisk predsednika Busha v Budimpešti, kamor je prišel z namenom, da podpre proces demokratizacije. Madžarska je pred nekaj dnevi tudi uradno rehabilitirala ministrskega predsednika Nagyia in njegove sodelavce, ki so leta 1956 vodili madžarski upor, katerega so Sovjeti zatrli s tanki. Tudi sodna oblast je zdaj priznala, da so bili Nagy in sodelavci nedolžni in razveljavila smrtno obsodbo. Na Madžarskem se napovedujejo korenite reforme političnega in gospodarskega sistema v smeri uveljavljanja političnega pluralizma in tržnega gospodarstva. To pomeni, da bodo v državi obnovili večstrankarski sistem, se pravi, da bodo priznali vrednote in načela liberalne demokracije.

Medtem ko Sovjeti v zvezi z obiskom ameriškega predsednika na Poljskem in Madžarskem previdno mločijo in ne ob-

dalje na 3. strani ■

## Odnosi med državo in deželami

V Trstu je bilo konec prejšnjega tedna dvodnevno zasedanje predsednikov deželnih svetov in obeh pokrajinskih svetov, ki imata tudi zakonodajno oblast, se pravi Tridenta in Bocna. Prvi dan so razpravljali o odnosih med državo in deželami, pri čemer so ugotovili, da je kriza v teh odnosih odvisna od pomanjkanja jasnih predpisov, ki naj urejajo razmerje med deželami in državo. Kriza je dalje posledica dejstva, da tudi odnosi med deželami in krajevnimi ustanovami niso v pravnem pogledu povsem jasni. Deželni sveti morajo zato izoblikovati skupno stališče do zakonskega osnutka, ki ga je pripravil minister Mac-

Odnosi med državo in deželami temeljijo predvsem na stališčih, ki jih oblikuje ustrezna parlamentarna komisija. Ta pa je do zdaj imela stike le z deželnimi vlada- mi in ne z deželnimi sveti. Na zasedanju so sprejeli predlog predsednikov nekaterih deželnih svetov, naj se razprava o zakonskem osnutku ministra Maccanica odloži na prihodnje zasedanje, ki bo v Milanu ali Bariju. Posebna komisija pa mora do prihodnjega zasedanja pripraviti odgovor na vprašanja, ki nastajajo zaradi že omenjenega zakonskega osnutka. Komisija bo morala zlasti določiti skupne smernice, ki naj jih nato predsedniki potrdijo na plenarnem zasedanju.

## RADIO TRST A

■ NEDELJA, 16. julija, ob: 8.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu; 9.45 Pregled slovenskega tiska v Italiji; 10.15 Mladinski oder: »Igi« (radijska igra); 11.45 Vera in naš čas; 12.00 »Prežganka« — antologija humorja Borisa Kobala in Sergeja Verča; 12.40 Godbe na pihala; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Na počitnice; 15.30 Počitniški rendez-vous; 17.00 Joško Lukeš: »Priglišče zemlje.« Radijska igra; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ PONEDELJEK, 17. julija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 »Mal položi dar domu na oltar«; 9.15 Otroški kotichek: »Živalske dogodivščine«; 10.00 Poročila in pregled tiska; 10.10 Tržaški oktet, Mladinski zbor Glasbene matice iz Trsta, mešani zbor Obala iz Kopra; 12.00 Sonatina za glas in klavir; 12.40 Kvartet bratov Smrtnik iz Kort; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.45 Beležka; 15.30 »Utrinki«; 16.00 In ti, kam pojdeš v soboto zvečer?; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ TOREK, 18. julija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Na počitnice; 9.15 Otroški kotichek: »Živalske dogodivščine«; 10.00 Poročila in pregled tiska; 12.00 Barvne sintonije; 12.40 »Glas harmonike«; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.45 Kresničke; 15.30 Premišljevanja za današnji čas; 16.00 »Kulturnopolitiki« v kuhinji; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 18.00 Marko Sosič: »Boginja iz Sesljskega zaliva« — nadaljevanje v 8 delih; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ SREDA, 19. julija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Iz Dvigljene zavese; 9.15 Otroški kotichek: »Strahek«; 10.00 Poročila in pregled tiska; 10.10 Sopranistka Olga Gracelj, pianistka Neva Merlak; 12.00 Moja šola radiestezijske in bioterapije; 12.40 Folklorna glasba; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.45 Beležka; 15.30 Iz zemlje gre v trto — o poeziji; 16.00 Pogled v restavratorsko delavnico; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 18.00 Spomini Staneta Kavčiča; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ ČETRTEK, 20. julija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Križem po svetu; 9.15 Otroški kotichek: »Strahek«; 10.00 Poročila in pregled tiska; 10.10 Sopranistka Olga Gracelj in Gloria Paulizza, mezzosopranistka Cinzia De Mola, tenorist Giuseppe Botta, čembalist Mauro Macri; komorni orkester iz Budimpešte in zbor Cappella Civica vodi Marko Sofianopulo; 12.00 Glasbeni portret Urbana Kodra; 12.40 Mešani zbor Akord 84; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.45 Beležka; 15.30 »Utrinki«; 16.00 Koroški portreti; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 18.00 Četrtekova srečanja; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ PETEK, 21. julija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 V Evropi manjšin; 9.15 Otroški kotichek: »Strahek«; 10.00 Poročila in pregled tiska; 10.10 Violinist Črtomir Šiško, pianist Igor Lazko; 12.00 Film in njegova vloga v naši družbi; 12.40 Folklorna glasba; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.45 Beležka; 15.30 O tolmačenju otroške risbe; 16.00 Koncert za srce in orkester; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 18.00 Kulturni dogodki; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ SOBOTA, 22. julija, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.00 Poročila in deželna kronika; 9.15 Otroški kotichek: »Strahek«; 10.00 Poročila in pregled tiska; 10.10 Simfonični orkester iz Békéscsabe in zbor Cappella Civica iz Trsta; 12.00 Poti, zanimivosti in lepote naše dežele; 12.40 Moški zbor Valentin Vodnik iz Doline; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 15.30 O tolmačenju otroške risbe; 16.00 Med zemljo in sanjami; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

Izdajatelj: Zadruga z o. z. »NOVI LIST« — Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157. Odgovorni urednik: dr. Drago Legiša — Tiska tiskarna Graphart Trst, ulica Rossetti 14, tel. 772151

## Nova šola za nove čase

V zadnjih časih številni sociologi, pedagogi ter drugi strokovnjaki razmišljajo o šolskem sistemu v Italiji. Najprej ugotavljajo, da so učni načrti italijanskih višjih srednjih šol zastareli in da ne ustrezajo sedanjim potrebam družbe, po drugi strani pa se tudi v glavnem strinjajo, da so dovolj splošni, da lahko ob smotrni pripravi omogočijo profesorjem, da posredujejo dijakom tisto osnovno znanje in predvsem učne navade, ki jim omogočajo, da nato sami poglobljajo svoje znanje, oziroma, da se na univerzi sorazmerno lahko znajdejo tudi v zelo različnih in izrazito specialističnih študijskih smereh. Višja srednja šola, naj bi torej kot nadaljevalka osnovnošolskega in nižje srednješolskega pouka omogočila dijakom, da si pridobijo dovolj dobro splošno kulturo, da si bodo z njo lahko pomagali v različnih situacijah.

Po drugi strani ugotavljajo, da se, glede na potrebe sodobne industrije in raziskovalnih središč, zanemarja temeljna znanstvena priprava višješolcev, ki morajo nato na vseučiliški ravni posvetiti veliko časa poglobljanju znanja matematike, fizike in kemije ter drugih podobnih predmetov. Strokovnjaki torej opozarjajo, da se je glede na potrebe družbe spremenil tudi smisel šolske izobrazbe, da pa žal šolski sistem ne ustreza potrebam časa.

Italijansko ministrstvo za šolstvo že nekaj let obljublja reformo višje srednje šole, vendar zaenkrat ne kaže, da bo do tega prišlo v doglednem času.

Tudi za slovenske višje srednje šole v Italiji veljajo učni načrti italijanskih šol, le da so prilagojeni našim potrebam. Vsa ta razmišljanja so torej posredno zanimiva tudi za slovensko manjšino. Prav zato bi bilo primerno, ko bi naše ustanove na vseh ravneh in stopnjah, od šole pa do krovnih in gospodarskih organizacij, izoblikovale skupen izobraževalni načrt, ki naj bi skušal ustrezati potrebam naše manjšine, oziroma uveljaviti članov naše narodne skupnosti. Slovensko javnost naj opozorimo, da se bo že v prihodnjih letih močno spremenil družbeni ustroj Evrope. Evropsko enotno tržišče, ki bo postopno ustanovljeno do 31. decembra 1992, bo namreč prineslo vrsto novih razmer na področju zaposlitve in poklicnih dejavnosti, tudi zaradi obsežnega uvajanja novih teh-

nologij. Izvedenci opozarjajo, da bodo v prihodnjih letih imeli prednost pri iskanju zaposlitve kadri z raznoliko poklicno izobrazbo, kajti pojavila se bo potreba, da bodo morali ljudje večkrat menjati ne le delovno mesto, ampak tudi poklicno dejavnost. Že v sedanji družbi nekateri poklici doživljajo veliko krizo ali celo izginjajo. Tehnološka inovacija je namreč na marsikaterem področju spremenila izdelovalni sistem in celo proizvode. Prav zaradi tega pa se istočasno ustvarjajo novi delovni pogoji.

Vse to bi morali upoštevati in v tem smislu izoblikovati tudi šolstvo, da bi odgovarjalo potrebam sedanjega časa in sodobnega gospodarstva ter žive, ustvarjalne kulture.

—o—

## ZARES NOVA STRAN V ZGODOVINI ARGENTINE?

»Odprli smo novo stran v argentinski zgodovini«, s temi besedami je novi argentinski predsednik Carlos Menem pričel svoj govor pred parlamentom v želji, da bi Argentina doživela novo zgodovinsko obdobje, ki ga je Menem označil za »čas narodne sprave«. V svojem umestitem govoru je Argentinem obljubil žrtve in trdo delo, vžgal pa jim je tudi upanje za bodočnost. Ni pa povedal, kako bo odgovoril na zahteve vojakov, naj bi se končali procesi proti vojaškim predstavnikom, ki so vpleteni v trdo represijo, katero je Argentina doživljala v prejšnjem desetletju.

V mednarodni politiki se je Menem obvezal, da bo vprašanje Falklandskih, oziroma Malvinskih otokov postalo središče argentinskih prizadevanj za vzpostavitev argentinske suverenosti. Sicer bodo v središču argentinske zunanje politične pozornosti predvsem odnosi z drugimi latinsko-ameriškimi državami in njihova utrditev. V zvezi z dolžniško krizo je Menem napovedal, da bo upnike pozval, naj potrpijo, da bo vlada lahko uravnovesila finančni položaj in sprožila takoimenovano »proizvodno revolucijo«.

—o—

V 82. letu starosti je v Londonu umrl gledališki in filmski igravec Laurence Olivier. Smatrajo ga za največjega igralca tega stoletja.

## ANDREOTTI DA, DE MITA NE

■ nadaljevanje s 1. strani

nutek, ki ga je pripravil minister Macca-nico, a je bolj nekakšno skrupucalo kot os-nutek pravičnega zaščitnega zakona.

Če in kaj pripravlja v tej zvezi pover-jeni ministrski predsednik Andreotti, v tem trenutku ne vemo. Znano pa je, da je Andreotti italijanski politik in državnik, ki najbolj pozna tudi problematiko slo-venske narodne manjšine. Ko je bil pred-sednik vlade narodne solidarnosti — prvič so po mnogih desetletjih v njej posredno sodelovali tudi komunisti — je 8. avgusta 1977 sprejel v palači Chigi v Rimu odpo-slanstvo slovenske narodne manjšine in o

tem sprejemu v svoj dnevnik napisal te-le besede: »Z mešano delegacijo, ki je šla od duhovnika do komunistične senatorke Grbčeve, sem proučil problem Slovencev v Furlaniji Julijski krajini. Večina bi rada dobila enotne zakonske predpise, toda raz-mere so v resnici zelo različne.« (glej knji-go: Giulio Andreotti - Diari [Dnevniki] / 1976-1979 — Gli anni della solidarietà [Leta solidarnosti], stran 126).

Kaj in kako zdaj sodi o problemu Slo-vencev, ne vemo. Morda pa bomo o nje-govem mnenju in stališčih ter načrtih zve-deli, ko bo imel nastopni govor v parla-mentu.

# O samoupravljanju, slovenskih manjšinah in emigraciji

Znani slovenski sociolog Veljko Rus je v sobotni prilogi ljubljanskega Dela (8. t.m.) objavil daljši sestavek o poteku letošnjega srečanja slovenskih sociologov. Na srečanju so bile tri okrogle mize na temo: »Tradicija, modernost in postmodernost«. Z vidika modernizacije in postmoderne so bili obravnavani, piše Veljko Rus, tudi drugi pereči problemi, kot sta samoupravljanje in nacionalno vprašanje. Pokazalo se je, da je samoupravljanje koncipirano kot utopična varianta industrijske in ekonomske demokracije. Podobno kot izraelski kibbutz je samoupravljanje usmerjeno v uresničevanje brezkonfliktne, harmonične in egalitarne skupnosti, ki temelji na sodelovanju in solidarnosti in ki ji pravimo delovni kolektiv. Takšen koncept samoupravljanja je zaradi tradicionalnih predindustrijskih ciljev zaviral modernizacijo podjetij in frustriral delavstvo, ki je v vsakodnevnem življenju nenehno doživljalo utopični značaj samoupravljanja v Jugoslaviji. Samoupravljanje moramo ohraniti na ta način, da ga bomo uskladili — nadaljuje sociolog Veljko Rus — s procesi modernizacije in postmoderne: to pa pomeni, da bomo namesto enakosti uveljavljali pravičnost in namesto harmonične ter solidarne skupnosti kolektivizacijo rizika vseh zaposlenih.

Obravnava nerešenih nacionalnih problemov z vidika modernizacije in postmoderne je pokazala, nadaljuje Veljko Rus, da Slovenci nerešenih problemov ne moremo več reševati z nacionalno državo. Takšno državo sicer še vedno potrebujemo za to, da se zavarujemo pred nacionalističnimi gibanji v drugih delih Jugoslavije in Balkana, ne potrebujemo pa je za reševanje problemov, naglašja Veljko Rus, ki se nanašajo na zamejske Slovence, na problem slovenske ekonomske in politične emigracije. Razprave v zvezi s stanjem slovenske manjšine na Koroškem so pokazale, da ji državni organi danes s svojimi intervencijami več škodijo kot koristijo in nasprotno: Slovencem na Koroškem so veliko bolj nevarne organizacije civilne druž-

be, kot je na primer Heimatdienst, kot pa deželna vlada na Koroškem ali zvezna vlada na Dunaju. Če bomo hoteli učinkovito reševati zamejska vprašanja, poudarja Veljko Rus, bi jih moral reševati slovenski narod, ne slovenska država: reševati jih bodo morale gospodarske, prostovoljne, cerkvene, kulturne in druga združenja civilne družbe.

Podobno velja tudi za dolgoročno urejanje odnosov s slovensko emigracijo. Tudi v tem primeru, ko je treba vzpostaviti omrežje za vzdrževanje enotnega slovenskega kulturnega, intelektualnega in gospodarskega prostora, ko je treba uresničiti organizacijo slovenske semidiaspore, lahko odločilno vlogo odigrajo Slovenska matica, Univerza, Gospodarska zbornica in druge organizacije civilne družbe. Državni organi lahko pri tem nudijo institucionalno zaščito in s tem olajšajo graditev, zaključuje sociolog Veljko Rus, takšnega omrežja organizacij, ki se neovirano razpenja prek državnih meja.

## BUSH V VARŠAVI IN BUDIMPEŠTI

■ nadaljevanje s 1. strani

javljajo komentarjev, se je že oglasil uradni dnevnik romunske vlade in v uvodniku označil ameriški obisk za poskus destabilizacije vzhodnoevropskih socialističnih držav.

## KANDIDAT OPOZICIJE OPTIMIST

Krščanskodemokratski voditelj v Čilu Patricio Aylwin, ki je kandidat na predsedniških volitvah, katere bodo sredi decembra, je v Buenos Airesu izjavil, kako je globoko prepričan, da bo izvoljen. V pogovoru s časnikarji je krščanskodemokratski kandidat, ki ga podpira kar 17 čilskih političnih strank v opoziciji, naglasil, da je treba v Čilu uveljaviti demokracijo, pri čemer bo treba korenito spremeniti nekatere člene republiške ustave. Poudaril je dalje, kako nihče noče maščevanja, a tudi nihče noče pozabiti. Dejal je, da se bo v primeru izvolitve zavzemal za razvoj gospodarstva in za odpravo socialnih krivic, saj je danes 5 milijonov čilskih državljanov v hudi stiski. Čile pa ima skupno 12 milijonov prebivalcev. Bodoča čilska vlada se bo zavzela za odločno protiteroristično politiko, Aylwin pa je pristavil, da po njegovem v novi vladi ne bo predstavnikov komunistične partije.

—o—

Prejšnji teden se je sestal novoizvoljeni deželni svet časnikarske zbornice za Furlanijo Julijsko krajino. Za predsednika je bil izvoljen Cesare Russo, časnikar RAI-a v Vidmu, tajnik je tržaški časnikar Ulcigrai, Ivan Fischer od Primorskega dnevnika pa je blagajnik.

Prva seja vsedravnega sveta časnikarske zbornice bo 19. t.m. v Rimu. Iz Furlanije Julijske krajine so bili v ta svet izvoljeni Legiša, Rumiz in Molina (slednji za publiciste).

# Evropa regij - konferenca v Köbenhavnu

Pred kratkim se je v Köbenhavnu končala konferenca o Evropi regij. V več kot desetih letih svojega obstoja je postala eden najbolj pomembnih mednarodnih forumov za obravnavanje regionalizma in sodelovanja med različnimi regijami v Evropi. Letos so na konferenci razpravljali o vlogi regij pri razvijanju dialoga med Vzhodom in Zahodom v novih razmerah, ki nastajajo zaradi reformnih prizadevanj v nekaterih vzhodnoevropskih državah. Na konferenci je sodelovalo kakih 80 strokovnjakov iz 20 evropskih držav in iz Združenih držav Amerike. Sodeloval je tudi dr. Silvo Devetak iz Ljubljane.

Ta je govoril o Delovni skupnosti Alpe-Jadran kot povezovalnem členu v sedanjih in prihodnjih odnosih med Vzhodom in Zahodom. Pri tem je poudaril, kako je nujno, da se članice delovne skupnosti Alpe-Jadran iz Jugoslavije in Madžarske v političnem in gospodarskem pogledu prilagodijo standardom regij, ki so znotraj Evropske skupnosti in organizacije EFTA. To je po njegovem osnovni pogoj za nadaljnjo krepitev sodelovanja.

Med razpravo je bila izražena splošna zaskrbljenost nad usodo Jugoslavije. Razpravljalci so soglašali, da notranji nacionalni spori onemogočajo kakršnekoli uspešne dogovore. Strokovnjak iz Poljske je izrazil začudenje, zakaj poteka demokracija v Jugoslaviji tako počasi. Opozorili so na razkorak med ustavnimi načeli in

njihovim izvajanjem, na nekompetitivnost jugoslovanskega gospodarstva, na dampiške cene v izvozu in tako dalje. Izražena je bila nujnost posodobljenja neuvrščene politike s krepitvijo usmeritve na Evropo.

Najbolj kritična je bila razprava o Kosovu oziroma o položaju Albancev v Jugoslaviji. Danski strokovnjak je dejal, da Jugoslavija ne more pričakovati pomoči Zahodne Evrope, dokler ne bo uredila stanja na Kosovu. Opozoril je, da bodo v Zahodni Nemčiji vidni gospodarski krogi pripravili turistični bojkot Jugoslavije, če se razmere na Kosovu ne bodo spremenile. Konferenca je v posebni izjavi podprla deklaracijo ljubljanske konference z naslovom »Manjšine za jutrišnjo Evropo«. Še posebej pa je podprla ustanovitev Evropskega centra za preučevanje medetničnih odnosov in regionalizma z glavnim sedežem v Ljubljani.

—o—

Minister za okolje Ruffolo je vodil sejo, ki so se je udeležili predstavniki sedmih dežel ob Jadranskem morju. Predmet razprave je bilo kočljivo vprašanje čezmernega cvetenja alg v Jadranskem morju, od česar ima veliko škodo turistična dejavnost. Govorili so o ukrepih, ki naj učinkujejo na krajši in daljši rok. Vprašanje je aktualno tudi ob istrski obali, kjer so ponekod že namestili mreže, ki naj zavarujejo glavna kopaljšča.

## Zasedanje v Bukarešti

V Bukarešti se je 8. t.m. končalo zasedanje političnega posvetovalnega odbora Varšavskega pakta. Sklepna listina govori predvsem o dveh ciljeh: o krepitvi političnega značaja zaveznitva in o demokratični krepitvi sodelovanja med članicami pakta. Varšavska sedmerica izraža tudi politično voljo, naj bi odnosi s članicami Atlantskega zaveznitva ne sloneli več na konfrontaciji, ampak na konstruktivnem dialogu na političnem in vojaškem področju, tako da bi ta dialog privedel do vsestranskega sodelovanja v Evropi. Varnost v Evropi — poudarjajo članice Varšavskega pakta — mora hoditi vstric s pripravljenostjo mednarodne skupnosti za skupno delovanje. Sicer so v Bukarešti menili, da je mednarodni položaj še vedno zaleten in ugodne težnje še vedno niso nespremenljive.

# Poletno delovanje SZSO

Slovenska zamejska skavtska organizacija je tudi za letošnje poletje pripravila za svoje člane pester program v obliki taborov v naravi. Ta trenutek v letu je posebno slovesen in pričakovan, saj ne gre za običajno obliko nekoliko drugačnih počitnic, ampak je to krona, višek letnega delovanja. To je trenutek tesnejšega stika s stvarstvom, utrjevanja telesnega in duševnega zdravja, vzpostavljanja trajnejših in kakovostnejših odnosov med vsemi taboročimi.

Za štiri tabore bo poskrbela naša organizacija sama, nekaj članov pa bo sodelovalo še pri nekaterih drugih pobudah.

## SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Anton Tomaž Linhart  
**ZUPANOVA MICKA**

Režija in dopolnilno besedilo: BORIS KOBAL

### Predstave na prostem

v nedeljo, 16. julija — SLIVNO - pri Terčonovih  
v ponedeljek, 17. julija — OPČINE - Prosvetni dom

v torek, 18. julija — MAČKOLJE - Borov gozdniček

v četrtek, 20. julija — BAZOVICA - gostilna Pri lipi

v petek, 21. julija — ZABREŽEC - v Hribenci  
v soboto, 22. julija — REPEN - Pokrajinski muzej

v nedeljo, 23. julija — PROSEK - Kulturni dom  
Začetek predstav ob 21. uri

Omogočili denarni zavodi

**Tržaška kreditna banka**

**Kmečko-delavska hranilnica in posojilnica  
Sovodnje**

**Hranilnica in posojilnica Opčine**

**Kmečka in obrtna hranilnica in posojilnica  
v Nabrežini**

**Kmečko-obrtna hranilnica Doberdob**

**Kmečka banka Gorica**

združeni v sekciji Slovenskih denarnih zavodov  
pri SDGZ

Poletno delovanje se je tako ravnokar pričelo, in sicer s potovalnim taborom, kateremu bosta sledila še dva tabora izvidnikov in vodnic ter tabor volčičev in veveric.

Poglejmo koledar:

9.7. - 19.7.: POTA '89 — potovalni tabor za najstarejšo vejo s stalnim delom v Logu pod Mangartom. Prijavilo se je kar precejšnje število novincev roverjev in popotnic ter drugih starejših članov, da so bili odgovorni za pripravo tabora prisiljeni razdeliti udeležence v dve skupini.

19.7. - 2.8.: tabor A za vejo izvidnikov in vodnic (1., 3., 4. četa) bo prav tako v Logu pod Mangartom.

17.7. - 31.7.: tabor B prav tako za vejo izvidnikov in vodnic (2., 5. četa) bo pa v Sodražici pri Ribnici na Dolenjskem.

2.8. - 12.8.: tabor volčičev in veveric v Logu pod Mangartom.

Poleg tega se skupina 35 slovenskih skavtov iz različnih pokrajin pripravlja na poseben mednarodni tabor ALIJAMBOREE, ki bo v Valcellini pri Pordenonu od 20.7. do 30.7. Tabor sodi v okvir širšega podviga italijanske skavtske organizacije AGESCI, ki predvideva 100 istočasnih poletnih taborov v celi Italiji, za skupno število okrog 30.000 taboročih. Mednarodnega tabora v Barcisu se bodo udeležili tudi gostje iz Slovenije, Avstrije in Nikaragve, predviden pa je tudi prihod skupine poljskih skavtov.

Še ena pobuda, pri kateri bo sodelovala SZSO, je mednarodni tabor v Bazovici na področju T8. Skupaj s slovenskimi taborniki, raznimi naravovarstvenimi organizacijami in domačimi športnimi ter kulturnimi društvi bodo slovenski skavti ob ostalem sporedu spremljali tudi mimohod 250 skavtov iz vse Evrope, ki bodo v okviru mednarodnega skavtskega srečanja EUROFOLK '89 potovali prav skozi našo pokrajino.

—o—

## 45 LET UNIJE

V okviru praznovanj ob 45-letnici Unije Italijanov iz Istre in z Reke so 8. t.m. predstavili v Rovinju novo revijo Centra za zgodovinske raziskave in deveto knjigo iz zbirke »Zvezki«.

## DEŽELA NAKAZALA DENARNE PRISPEVKE

Deželni odbor je te dni porazdelil vrsto finančnih prispevkov. Tri milijarde so dodelili raznim gozdarskim službam, še posebej za ureditev rečnih strug in hudournikov. Tri milijarde in pol je deželni odbor določil za gledališko dejavnost. Slovensko stalno gledališče iz Trsta bo prejelo 480 milijonov lir. Eno milijardo in 650 milijonov lir bo prejelo gledališče Verdi iz Trsta, 850 milijonov italijansko deželno stalno gledališče, 520 milijonov pa gledališka ustanova iz Vidma. Od teh bodo 150 milijonov namenili za razna obnovitvena dela videmskega gledališča.

Šest milijard in 600 milijonov lir je deželni odbor določil za izvedbo raznih načrtov, ki so jih pripravili v sklopu razvojnega načrta, kot to predvideva Evropski sklad za razvoj dežel. Po teh načrtih naj bi raznim malim in srednjim podjetjem, ki delujejo v tržaški in goriški pokrajini, omogočili tehnološko posodobitev in obnovo delovnih prostorov.

## USPEŠEN »SLEHERNIK« NA REPENTABRU

Tudi lepo vreme je v soboto, 8. t.m., prispevalo, da je na Repentabru učinkovito potekala premiera Slehernika Huga Von Hofmannsthal. Naravno prizorišče ob repentabski cerkvi je poznavalce dela spominjalo na trg pred katedralo v Salzburgu, kjer Slehernika uprizarjajo že desetletja. Poleg tega gre omeniti slikovitost razkošnih oblačil, ki si jih je zamislila Marija Vidau. Seveda bi morali še pred tem omeniti ansambel Slovenskega stalnega gledališča ter režijo Maria Uršiča. Predstavo si je ogledalo lepo število ljudi. Na Repentabru so »Slehernika« ponovili naslednji dan, v torek pa je ansambel Slovenskega stalnega gledališča nastopil v Gorici, kjer je bil za prizorišče izbran prostor pred cerkvijo svetega Ivana.

## RAZSTAVA VIN V REPNU

Občina Repentabor prireja razstavo vin. Letošnja 27. razstava terana in domačih belih vin se bo začela v soboto, 15. julija, ob 19. uri v Kraški hiši v Repnu. Za to priložnost je občinska uprava poskrbela za kulturni spored, med katerim bo nastopil Logaški oktet.

—o—

# UMRLA JE ZAVEDNA SLOVENKA

V starosti osemdesetih let je v Nabrežini na tiho odšla Cvetka Venier. Pokojnica je bila dobro znana po vsej okolici, saj je že od mladih nog vneto sodelovala pri pevskih zborih, kjer je z lepim sopranom bila eden stebrov vsake pevske skupine. V življenju je mnogo okusila, saj ji je še mlad umrl sin Janko, sin Marjan pa je kmalu po učiteljski maturi odšel v daljno Avstralijo, kjer se je sicer lepo uveljavil in postal odličen poslovnež. Najbolj pa jo je prizadela tragična smrt komaj sedemnajstletnega vnuka, ki se je smrtno ponesrečil z motorjem skoro pred domačim pragom. Od takrat je vidno pešala, čeprav ni imela kake specifične bolezni. Bila je vedno bolj zaprta vase in ko jo je zapustila še prijateljica, ki jo je dnevno obiskovala in bila

pri njej prav do poslednjega vzdihla, ji je preostala le še skrb za skoro vsakodnevno mašo. V zadnjem času je čakala rojstvo male Agate, ni pa ji bilo dano, da bi prisostvovala poroki prve vnukinje, saj je komaj nekaj ur potem, ko ji je še čila in zdrava izročila poročno darilo, na svojem pragu omagala in mirno odšla s tega sveta, ne da bi nikomur delala kake skrbi.

Ko je pela skupno z ženskami ob krsti prijateljice, je izrazila bojazen, da njej ne bo nihče pel. Tokrat se je zmotila, saj so ji domačinke ob odprti krsti zapele, kot je že žal izginjajoča navada, ko se doma »vaha« prijateljca. Sedaj mirno počiva ob možu in ljubljene vnuku na domačem pokopališču.

n k

V Vatikanu so potrdili vest, da se je papež Janez Pavel II. zavzel za pomilostitev treh kubanskih častnikov, ki so bili obsojeni na smrt zaradi trgovanja z mami, zlatom in dragulji. Med temi je general Ocha, bivši poveljnik kubanskih sil v Angoli in kubanski narodni heroj. Na procesu, ki je trajal 16 dni, so častniki priznali krivdo, a so izjavili, da je bila njihova dejavnost v skladu z »višjimi državni koristmi.« To pomeni, da se je denar, zaslužen na tako nečeden in zločinski način, stekal v državno blagajno. Za pomilostitev na smrt obsojenih se je zavzela tudi Organizacija Amnesty International. Kubanski državni svet je obsodbo potrdil.

# Biseromašniški jubilej Ivana Budina

V nedeljo, 9. t.m., je v župnijski cerkvi v Mirnu tamkajšnji rojak, upokojeni duhovnik Ivan Budin obhajal redek jubilej — 60-letnico mašništva. Slavljencec se je rodil v Mirnu, gimnazijo je obiskoval v Šentvidu nad Ljubljano, bogoslovje pa v Gorici, kjer je bil posvečen leta 1929. Najprej je služboval kot kaplan v Idriji, nato v Hrenovicah, kot župnik na Suhorjah in v Vremah, od leta 1937 do 1947 v Kubeđu, Movražu in Sočergi. Leta 1947 je postal župnik v Dutovljah, upravljal pa je še Skopo in Koprivo. Naslednja njegova življenjska postaja ga je zanesla v Vipavsko dolino, v Podnanos, kjer je prebival od leta 1966 do 1970, nato pa je služboval prav v soseščini rodnega kraja, v Biljah, kjer je bil leta 1975 upokojen. Od takrat dalje prebiva kot gost lazaretov na Miremškem Gradu; kljub visoki starosti z mladostno vnemo po svojih močeh pomaga v tej božjepotni cerkvi, zelo rad pa v primeru potrebe priskoči na pomoč v sosednjih župnijah, včasih tudi v zamejstvu.

Nedeljsko slavje v Mirnu je izzvenelo kot zahvala jubilarju Budinu za zvestobo duhovniškemu poklicu in za njegovo predanost slovenskemu narodu. Kako so domačini globoko doživljali ta jubilej, so pokazale že priprave na

nedeljsko slovesnost, saj se je večja skupina ljudi potrudila pri temeljitem čiščenju cerkve in okolice, prav tako pri okrasitvi oltarjev in nasploh cerkvenega prostora. Pri slovesnem bogoslužju so z jubilarjem somaševali poleg ostalih duhovnikov tudi nekateri duhovniki — mirenski rojaki, slavnostni govornik pa je bil dr. Bojan Ravbar, župnik iz Kopra, sicer po rodu iz Dutovelj, kjer je Ivan Budin služboval. Domači cerkveni pevski zbor se je za to priložnost na novo naučil slovensko peto mašo v čast sv. Cirilu in Metodu skladatelja Matija Tomca. Po končanem bogoslužju, ki je mogočno izzvenelo s tradicionalno zahvalno pesmijo, so vsi prisotni verniki na cerkvenem dvorišču bili postreženi z domačim kruhom in pijačo.

Ob častitljivem biseromašniškem jubileju Ivana Budina so v Mirnu izdali prvo številko župnijskega glasila »Dom in rod« v obliki pravega tiskanega časnika. Njegova prva stran je posvečena uvodnikom, tri notranje strani jubilarju, na predzadnji strani je objavljen zgodovinski opis mirenske župnije, na zadnji, šesti strani pa letošnja kronika verskega življenja v tej fari. Želeti je, da ne bi ostalo le pri prvem poskusu in da bi to glasilo še večkrat, četudi občasno, zagledalo luč sveta.

## V GORICI JE V TEKU MEDNARODNO TEKMOVANJE PEVSKIH ZBOROV

Z mednarodnim seminarjem na temo »Pedagogika in didaktika gibanja v osnovni glasbeni vzgoji«, ki je namenjen glasbenim pedagogom, učiteljem in dirigentom, se je v ponedeljek, 10. t.m., začela v Gorici letošnja tekmovalna revija pevskih zborov »Seghizzi«. Uradno odprtje te zborovske manifestacije je bilo v sredo, 12. t.m., ko se je tudi začelo tekmovanje tistih pevskih sestojev, ki se poskušajo v polifoniji. Ta sklop je letos razdeljen na dva dela. Zbori nastopajo z obveznim sporedom, lahko pa so predložili komisiji samostojno izbran in naštudiran program skladb. Sledilo bo tekmovanje zborov, ki bodo izvajali priredbe ljudskih in narodnih pesmi. Nagrajevalni koncert polifonskih zborov bo v petek, pevske zборе, ki bodo zmagali v folklornem delu tekmovanja, pa bodo nagradili v soboto zvečer. Letošnja pevska revija poteka v deželni avditoriju v Gorici, ker oblasti iz varnostnih razlogov niso dovolile uporabe telovadnice Goriškega telovadnega društva.

## MONOGRAFSKA RAZSTAVA DEL LOJZETA SPAZZAPANA

V Gradišču ob Soči bodo v Spazzapanovi galeriji, v petek, 14. t.m., odprli monografsko razstavo del tega velikega goriškega umetnika, ki je velik del svojega življenja prebil v Piemontu. Razstavo, ki bo odprta do oktobra, so priredili ob stoletnici rojstva tega slikarja. Uresničili pa so jo ob pomoči goriške pokrajine, deželni uprav Furlanije Julijske krajine in Piemonta ter Goriške hranilnice.

## NOVICE

### PRED POGAJANJI ZARADI ERITREJE?

Etiopski zunanji minister je izjavil, kako meni, da bo v kratkem prišlo do prvih stikov, ki naj omogočijo redna pogajanja med etiopsko vlado in vojsko za osvoboditev Eritreje. Podrobnosti še niso znane, vendar je jasno, da gre za pomembno vprašanje, katerega rešitev bi pomenila konec krvave vojne, ki se je začela pred skoraj 30 leti in se nadaljevala tudi po državnem udaru, s katerim je bil odstavljen etiopski cesar Negus Negesti.

### SMRT NA CESTAH

Prejšnjo soboto in nedeljo je na italijanskih cestah umrlo 35 ljudi, 931 pa jih je bilo ranjenih. Prometnih nezgod je bilo skupno 1.144. Prejšnjo soboto se je pripetilo 571 prometnih nesreč, pri katerih je umrlo 18 ljudi, ranjenih pa jih je bilo 647. Naslednjo nedeljo so zabeležili 573 prometnih nesreč in je izgubilo življenje 17 ljudi, 484 pa jih je bilo ranjenih. Prometna policija je ugotovila 16.783 prekrškov, od teh 685 zaradi nespoštovanja hitrostnih omejitev.

## Slovesna nova maša v Gorici

V stolnici v Gorici je bila v nedeljo, 9. t.m., nova maša edinega letošnjega novomašnika v goriški nadškofiji. Karla Bolčino je sprejela velika množica vernikov. Ti so napolnili prostorno cerkev, pred glavnim vhomom pa je stal lep slavolok in novomašnik je ob spremstvu očeta in ob špalirju slovenskih narodnih noš vstopil v okrašeno cerkev. S kora ga je pozdravila slovesna in praznična pesem »novomašnik bod'pozdravljen«, ki je po enajstih letih spet zadonela na Goriškem. Na koru je pel združeni pevski zbor, ki so ga sestavljali pevci in pevke znanega zbora Lojze Bratuž iz Gorice in zbora Frančišek Borgija-Sedej iz Števerjana. Zbor je dirigiral Stan-ko Jericijo, ki je ob tej priložnosti tudi u-

glasbil novo mašo. Z orglami je spremljal petje znani slovenski organist Hubert Bergant. Koprski škof Metod Pirih je imel priložnostno homilijo. V njej je spregovoril o pomenu duhovniških poklicev za slovensko Cerkev in izrazil upanje, da bi letošnji novomašnik uspešno deloval med verniki v goriški nadškofiji.

Pomembni verski slovesnosti sta bili 9. t.m. tudi v Ogleju in na Vejni. V Marjinem svetišču, ki kraljuje nad Tržaškim zalivom, so slovenski verniki počastili sveta brata Cirila in Metoda. Ob 17.30 se je pričelo slovesno somaševanje za duhovne poklice, med katerim je pel mešani pevski

dalje na 8. strani ■

## Umrli je duhovnik Jože Jurak

V torek, 11. t.m., so v Novem mestu pokopali duhovnika Jožeta Juraka, ki je umrl v petek, 7. julija, v Banja Luki med povratkom z romanja v Medjugorje. Pogrebni obred je vodil goriški nadškof Bommarco, ob njem pa so somaševali številni Jurakovi sobratje tako iz Gorice kakor tudi iz Trsta in več njegovih prijateljev iz ljubljanske škofije.

Jože Jurak je bil zadnja leta župnik v Gabrjah na Goriškem. Rodil se je leta 1920 v Lendavi v Prekmurju. V duhovnika je bil posvečen leta 1944, po vojni pa je nekaj časa živel na Južnem Tirolskem, leta 1948 je odšel v Argentino. Deloval je v škofiji Buenos Aires najprej kot kaplan v mestu Chivilcoy, nato kot namestnik ravnatelja slovenskih dušnih pastirjev v Argentini. Na Goriško je prišel leta 1963.

Vse svoje življenje je bil aktiven na

publicističnem polju. V študentskih letih je sodeloval pri dijaških listih, v Argentini je bil glavni urednik verskega mesečnika Duhovno življenje, od leta 1963, ko se je vrnil v Gorico in deloval najprej v Zavodu svete Družine in nato v Gabrjah, pa je bil tudi sourednik Katoliškega glasa. Sodeloval je dalje pri Goriški Mohorjevi družbi kot pisec člankov za Koledar in lektor nekaterih knjig, ki so izšle pri tej bratovščini.

Pregovor pravi: duhovnikova smrt — nagla smrt. Nenadna smrt župnika Juraka pa je presenetila vse, ki so ga poznali. Vrste slovenskih duhovnikov se pri nas redčijo. Dve sosednji župniji na Goriškem sta zdaj brez župnika (Sovodnje in Gabrje). Tudi ta je eden hudih problemov, ki polže zadeva slovensko ljudstvo v zamejstvu.

# IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

## Nova številka »Primorskih srečanj«

V teh dneh je izšla 97. številka »Primorskih srečanj«, revija za družboslovje, gospodarstvo in kulturo. Na sto straneh je uredništvo zbralo celo vrsto zanimivih prispevkov. Na uvodnem mestu objavlja revija članek Metke Lovrič z naslovom »Kaj nam daje geštaltska terapija«. Avtorica članka se navezuje na sodobno psihologijo oziroma psihoterapijo, da pojasni nekatere pojave v sodobni družbi, ki botrujejo krizi vrednot, katero opažajo tudi na Slovenskem. Avtorica pri tem opozarja, da so razmere v Jugoslaviji take, da še stopnjujejo krizno stanje. Te posebne razmere se odražajo v odnosu do družbene lastnine, v odnosu do dela in tudi v negotovosti, ki je posledica sedanjih družbenih razmer. V psihološkem jeziku, pravi Metka Lovrič, to pomeni, da se je človek »znašel v stanju notranje napetosti, da se ruši njegovo notranje ravnovesje«. »Geštaltska terapija«, o kateri govori članek, omogoča reševanje tekočih problemov, tako da spodbuja razvoj osebnih zmogljivosti vsakega človeka. Pomemben princip te terapije je namreč v tem, »da nauči človeka, kako čim bolj sprotno reševati svoje probleme, da ga ne obremenjujejo«. V tem ključu, ugotavlja avtorica, bi bilo potrebno razširiti principe »geštaltske terapije« tudi na slovenske razmere, ko je občuten pojav splošno razočaranje in ko sama ustvarjalnost ni več merilo za položaj v družbi.

Tudi članek Bogdana Zorža je precej psihološko zasnovan. V njem skuša opraviti sodobno psihološko interpretacijo Cankarjevega dela »Hlapec Jernej in njegova pravica«. Gre za zanimivo analizo, ki bo gotovo zanimala predvsem dijake in profesorje slavistike. Primorska srečanja objavljajo nato nekaj člankov o težavah, s katerimi se morata soočiti revija za književnost

in kulturo »Fontana«, ki izhaja v Kopru, in revija »Primorska srečanja«. Iz obeh zapisov je razvidna velika zavzetost za izdajanje obeh revij in istočasno tudi skrb zaradi težav in problemov, ki se javljajo pri urejanju revij. O stanju slovenskega založništva pa razmišlja Zdenka Lovec v članku »Kultura je podhranjena, stanje v založništvu pa napoveduje katastrofo«.

Ista avtorica v članku z naslovom »Stari avtorji v (deloma) novih (preo)blekah« ocenjuje minulo sezono Slovenskega stalnega gledališča v Trstu. Lovčeva ugotavlja, da sta največji uspeh dosegli deli »Striček Vanja« in »Slehernik«, za katerega ugotavlja, da so ga v Sloveniji zadnjič igrali v predvojnih časih. France Vurnik pa ocenjuje minulo sezono Primorskega dramskega gledališča iz Nove Gorice.

Prijetno berljiv je esej Marcela Kroneggerja »Resnica o vinu«. V njem razmišlja o sedanjem stanju vinogradništva na Vipavskem. Vera Vukmirovič piše o »Razvojnih zankah P T T prometa«. Zapis na stvaren način seznanja bralca z izredno pomembno vlogo telekomunikacij v sodobni družbi in o sedanjem stanju teh uslug v severnoprimorski regiji. Podobno aktualno vprašanje obravnava tudi Niko Jurca v zapisu »Urbanizem in javnost«. Profesor Aldo Rupel objavlja v Primorskih srečanjih razgovor z Milošem Strgarjem, Tržačanom, ki pa od svoje mladosti živi v Ljubljani. Gre za telovadca evropskega slovesa, poleg tega pa je bil tudi športni organizator in mednarodni sodnik v športni gimnastiki.

Zanimiv je zapis Nives Marvin o kiparju Marjanu Koniču. Številni fotografski posnetki njegovih del krasijo to številko revije.

dalje na 8. strani ■

## Junjska številka revije »Celovski zvon«

Revija, ki izhaja že sedmo leto in je tokrat dosegla 23. številko, irna na uvodnem mestu razmišljanje Vinka Ošlaka, ki opozarja na čisto posebno etične cilje, ki naj bi se jih oprijel slovenski narod. Navajamo kratek citat: »Nekoristni so nasveti, naj se še bolj naprezamo pri delu, da bi tako vsemu svetu dokazali, kako obvladamo ekonomijo. Tudi če bi nam to uspelo, bi nas zaradi tega nihče ne bi prišel ogledovat. Sami pa bi imeli še več delovnih invalidov, še bolj izropano naravo, še bolj razbite družine in še manj vzgojene otroke. To, s čimer je mogoče osrečiti in osvoboditi sebe ter eventualno celo fascinirati svet, je restavriranje poštenja in resnicoljubja, ljubeznivosti in časti, spravljivosti in širokosrčnosti. To so kronski biseri, ki jih ni mogoče obdavčiti, prenakazovati ali zasagati. Ob teh dobrinah bo tudi blagostanje oprijemljivega kmalu navrženo, kakor je denimo bilo navrženo hitro napredujočim azijskim narodom, katerih ekonomija se začinja v budističnih tempeljih in ne v proizvodnih halah«.

Zadnja številka Celovškega zvona obsega celo vrsto razmišljajočih in tudi aktualnih sestavkov, ki jih tu lahko le bežno in delno omenimo. Otmar Črnilogar priobčuje sestavek z naslovom: »Ceterum censeo«, v katerem razmišlja o nekaterih ključnih etičnih problemih človeka, in to ob delni naslovtvi na Homerja.

Karel Bonutti, ki živi v Združenih državah, pa podrobneje analizira papeževo encikliko: »Solicitudo rei socialis«. O temi: »Krščanski svet ali Evropa« obširno razmišlja mednarodno poznani pisec Hardenberg Novalis. Med aktualnimi temami izstopa zapis Dušana Božiča »Velika zmota Zahoda«, ta zmota pa je po avtorjevem pričanju miselnost, da je koristno in pametno podpirati centralistične težnje v Jugoslaviji. Celovski zvon objavlja tokrat intervju s pisateljem Alojzom Rebulo. Vprašanja, ki mu jih zastavlja Božo Rustja, so naravnana predvsem v obzorje religioznosti. Alojz Rebula pa hkrati objavlja tudi nadaljevanje svojega dnevnika iz leta 1969. Literatura je v tej številki zastopana s pesmimi Marte Kunaver in z meditativno prozo Igorja Vrabca »Vžgani z ognjem Božje besede«. Zelo zanimiv je prispevek kanadskega slavista Toma Priestleya, ki je posvečen selskemu narčju na Koroškem. Franc Krištof pa poroča o štirih umetnikih, nekdanjih absolventih celovške slovenske gimnazije. Ti umetniki so: Zorka Weiss, Ernst Arbeitstein, Karel Vouk in Jože Boschitz. Bralec bo poleg tega z zanimanjem prebral še vrsto krajših prispevkov, povečini izrazito aktualnega značaja in včasih ne brez polemike. Na notranji strani zadnje platnice pa je še kratek proglas »Vetrinjskim žrtvam ob lipi sprave v spomin«.

## L. Detela nagrajen

Na Dunaju živeči slovensko in nemško pišeči avtor Lev Detela je dobitnik ene letošnjih nagrad, ki jih poseben kuratorij podeljuje iz sklada ustanove Theodorja Körnerja za pospeševanje znanstvene in kulturne dejavnosti. Lev Detela je avstrijsko nagrado Theodorja Körnerja prejel že drugič. Prvič so mu jo podelili leta 1976. Letos jo je prejel za izvirni, v nemščini napisani roman »Grand Hotel«, ki ga pisatelj dokončuje. Odlomki iz tega daljšega teksta s fantastičnimi obeležji o propadu starih svetov in nastajanju novega so med drugim že izšli v avstrijskih literarnih revijah »Podium« in »Logos« ter na literarni strani dunajskega tednika »Börsen-Kurier«. Delo »Grand Hotel« bo izšlo tudi v knjižni obliki.

## Spomin na profesorja Antona Slodnjaka

Te dni bi profesor Anton Slodnjak, če bi bil še živ, praznoval 90. rojstni dan. Rodil se je 13. junija 1899. leta v Bodkovcih v Slovenskih goricah, umrl pa je nekaj mesecev več kot 83 let pozneje v Ljubljani, kjer je pokopan.

O njegovem izjemno pomembnem literarno-zgodovinskem in leposlovnem delu je bilo že veliko zapisanega. Velja za enega najpomembnejših prešernoslovcev, tej tematiki je posvetil obsežno Prešernovo biografijo in številne razprave ter članke, v katerih je podrobneje raziskoval pesnikovo življenje, družbeno zgodovinsko podobo časa, v katerem je živel največji slovenski pesnik.

Anton Slodnjak je napisal tudi znamenito trilogijo, romane o Prešernu (Neiztrohnjeno srce), o Levstiku (Pogine naj pes), Cankarju (Tujec).

V času, ko se v Sloveniji veliko govori o avtonomiji univerze, je prav, da se spomnimo, kako je profesor Slodnjak, ta izjemni strokovnjak in pokončni človek, moral pred 30 leti zapustiti ljubljansko univerzo, na kateri je deloval kot profesor. Ob izidu slovenske literarne zgodovine v nemščini so njegovi nasprotniki uprizorili pravo hajko nanj, pri kateri so sodelovali tudi nekateri univerzitetni učitelji. Šlo je za načrtovano akcijo, ki je bila skregana z zdravo pametjo, porojena iz ideološke slepote in človekove poniglavotsi. Očitani so mu skrajni subjektivizem, napačne presoje in še nekaj podobnih grehov, ki so takrat, pred tremi desetletji, veljali za neodpušljive. Profesorja Slodnjaka so nasilno upokojili. Še nekaj let je predaval na univerzi v Frankfurtu, vse do smrti pa je znanstveno deloval, o čemer pričajo članki in razprave, ki jih je pisal do konca življenja.

Spomin na profesorja Antona Slodnjaka je zato tudi opomin današnjim generacijam, da ne smejo nikoli kapitulirati pred oblastniki, če le ti terjajo od njih, naj se vprežejo v vez ideologije.

Zarko Petan

—0—

Deželna ustanova za pospeševanje turizma v Furlaniji Julijski krajini je poverila nalogo izvedencem Inštituta za higieno na univerzi v Grazu, da nadzorujejo stanje morja ob obali v deželi. Ukrep je v zvezi s pojavom čezmernega cvetenja alg. Izvedenci z graške univerze so že na delu, ki ga bodo opravljali tri mesece.

## RAZSTAVA O FRANCOSKI REVOLUCIJI

Dvestoletnica francoske revolucije je priložnost, da se v številnih mestih spomnijo tega prelomnega dogodka v zgodovini Evrope. Tudi v Ljubljani so poskrbeli za razstavo, ki prikazuje odseve francoske revolucije na Slovenskem v prvem desetletju po njej. Razstava nosi naslov »Liberté, égalité — prostost, enakost« in jo je pripravil Mestni muzej Ljubljana v Kulturno informacijskem centru Križanke v Ljubljani. Kdor se mudi v Ljubljani in ima nekaj prostega časa, naj izkoristi priložnost, da si ogleda celo vrsto zanimivih eksponatov, ki pričajo, da je francoska revolucija imela močan odmev tudi na Slovenskem.

## USTRELILI SO ŠKOFA

Pred stolnico v Mogadisciu v Somaliji je neznanec v nedeljo, 9. t.m., ustrelil tamkajšnjega škofa. To je bil frančiškan msgr. Salvatore Pietro Colombo, ki se je rodil leta 1922 v kraju Carate Brianza. Msgr. Colombo je odšel v misijone leta 1946, v škofa pa je bil posvečen pred 13 leti. Doslej si nihče še ni prevzel odgovornosti za umor. Vatikanski dnevnik Osservatore romano je v članku, v katerem je poročal o umoru, zapisal, da je to že 19. primer v zadnjem letu mučeniške smrti posvečene osebe.

—o—

V devinsko-nabrežinski občini je vzbudila začudenje vest, da je pristojna tehnična deželna komisija zavrnila načrt o obrtniški coni, ki je bil sestavljen v sporazumu s pristojnimi deželnimi uradi. Komisiji, ki je zavrnila načrt, predseduje deželni odbornik Carbone. Proti takšnemu ravnanju sta ostro protestirala nabrežinski župan Brezigar in devinsko-nabrežinska sekcija Slovenske skupnosti.

# O koledarju kulturnih prireditev Alpe - Jadran

Poletni meseci, ko so ljudje na dopustu, so primerni tudi za obisk razstav in drugih kulturnih prireditev. Delovna skupnost Alpe-Jadran se je že pred meseci odločila, da bo od letošnjega poletja dalje objavljala koledar kulturnih prireditev delovne skupnosti dežel, regij, republik in županij tega vzhodnoalpskega območja. V ta namen so na Inštitutu za prevajalce graške univerze ustanovili poseben urad, kateremu članice delovne skupnosti posredujejo seznam pomembnejših koncertov, opernih predstav, opernih večerov, baletov, gledaliških predstav, likovnih razstav in drugih podobnih prireditev, ki lahko zanimajo širšo javnost. V tem uradu študentje Inštituta prevedejo izbor prireditev, ki jim ga predloži posebna komisija, nato pa te informacije v vseh jezikih delovne skupnosti natisnejo in razpošljejo sredstvom javnega obveščanja ter vsem tistim turističnim in kulturnim ustanovam, ki lahko seznanijo javnost s kulturnimi dogodki na področju skupnosti Alpe-Jadran. Koledar, ki ga imamo v rokah, nas seznanja s pomembnejšimi kulturnimi dogodki v juliju. Razdeljen je po abecednem vrstnem redu dežel, regij, republik in županij, tako da lahko vsakdo poišče in najde tiste informacije, ki ga zanimajo. Kdor je uredil koledar, verjetno ni imel lahkega dela pri usklajevanju prireditev. Težko je namreč opraviti izbor pomembnejših prireditev, ki lahko zanimajo ljubitelje najrazličnejših umetniških smeri. Tako na primer Bavarska vabi le na Münchenski operni festival, ki se je začel 6. julija in bo trajal do konca meseca in še na predstave v Altes Residenztheater. Gradišćanska ponuja obiskovalcem zelo pester spored: gledališke predstave, opereto, niz Haydnovih koncertov in celo vrsto razstav v številnih muzejih in galerijah. Podoben bogat izbor ponu-

ja tudi dežela Furlanija - Julijska krajina. Pri tem upošteva Festival operete v Trstu, gledališke predstave, koncerte na raznih gradovih v deželi, mednarodno pevsko tekmovanje »Seghizzi«, ki se bo začelo ta teden v Gorici, in najpomembnejše razstave, ki jih prirejajo razne ustanove v deželi. Zanimivi so kulturni programi štirih madžarskih županij, ki so včlanjene v delovno skupnost. Zelo bogate sporede pa sta posredovali tudi republiko Hrvaška in Slovenija. Na prvem mestu Slovenija opozarja na koncerte in prireditve na obali. Tako seznanja širšo javnost s kulturnimi pobudami piranskih Glasbenih večerov, portoroškega pevskega festivala in ponudb rogaškega glasbenega poletja. Zelo umestno so torej slovenski kulturni delavci poskrbeli za seznanjenje javnosti s kulturnimi prireditvami v najpomembnejših slovenskih turističnih središčih. Šele nato sledijo informacije o kulturnih dogodkih v Ljubljani in drugih slovenskih mestih. Lombardija predstavlja izključno prireditve v Milanu, dežela Veneta pa posreduje podatke o opernih predstavah v Veroni, o najrazličnejših koncertih v Padovi ter o razstavah in koncertnih prireditvah v Benetkah in Trevisu.

Koledar kulturnih prireditev delovne skupnosti Alpe-Jadran je torej koristen pripomoček za tiste, ki poletne počitnice radi izkoristijo tudi za poslušanje koncertov in obisk najrazličnejših razstav, z eno besedo za osebno kulturno obogatitev.

**Beri - širi - podpiraj  
"NOVI LIST"**

# Sveti Frančišek Asiški

Po M. Federerju prir. M. K.

2

Od veselja so se zaiskrile oči Inocencu. In neki višji duhovnik iz San Lorenza je odhitel v mesto in ga iskal po vseh zveženih ulicah. Zaman! Preiskal je vse gostilne. Neumnost! Slednjič ga najde na dvorišču bolnišnice in vidi, kako pita nekoga starčka in mu pove pri vsaki žlici kaj lepega.

»Recite papežu,« se je veselo okrenil Frančišek k prelatu, »da ne utegnem priti. Moram streči bolnikom. Naš veliki papež ima sto služabnikov. Tale slepec, Nazaro, pa nima nikogar, ki bi mu postregel lepo in vljudno.«

Sveti oče je pritrdil z očmi, ko so mu to povedali, in je potrpežljivo čakal. Ko se mu je zdelo, da je že dovolj dobro in spoštljivo postrežen oni slepi kruljavec, je pa spet poslal po Frančiška. To pot je odšel nadškof ponj.

Spet je iskal in iskal gor in dol. Slednjič ga je dobil v gneči otročajeve. Frančišek jim je delil pomaranče, fige in kruhke, ki jih je bil naberačil, in jim je pripovedoval povestice. Otroci so pa grizli z velikimi, belimi zobki in jim je zelo tek-

nilo. Frančišek jim je pravil o velikih in mogočnih otrocih iz Svetega pisma, o mogočnem pastirju Davidu in o še mogočnejšem fantu Samsonu, ki je bil zadavil leva kar tako z golo roko. Potem je pravil o bolj nežnem in ljubkem in zvitem Danijelu in o sedmerih sinovih Makabejke, ki so imeli svetle lase in so se norčevali iz ognja in noža, kakor bi bile to igrače. Drobnji poslušalci so vselej zaploskali z umazanimi ročicami in so zakričali:

»Bravo, David! Bravo, Danijel! Bravisimo, mali Makabejček!« In so zaprosili: »Še eno, samo še eno, bratec Frančišek! Tako je lepo, ko veš vse. Tudi mi bomo taki, zares! No, povej, povej, kako je bilo ...«

»Sporočite papežu,« je prekinil Frančišek otroke in se spoštljivo priklonil nadškofu, »da zares ne utegnem priti. Otroke moram učiti. Saj je sveti Oče bolj moder kakor so vsi otroci in vsi starčki. Ne potrebuje učenika! Sam je učenik vseh učnikov. Če pa že hoče zvedeti kaj prav učnega, saj ima ducat doktorjev iz Pariza in Bologne okrog sebe. — Torej, ljubčki moji ...«

Grenkoba je legla Inocencu okrog ustnic, ko so mu to sporočili. Čakal je, da bo povedal Frančišek vse povestice o mogočnih in svetih otrocih tem paglavcem tam spodaj pri obzidju. Torej ga tako malo ceni ta sveti brat, da mu je več za slepca v bolnišnici in za neotesane pobaline, je trla Inocenca skušnjava. A Inocenc se je ponižal in je menil, da ima Frančišek že prav. Ko se mu je zdelo, da so slišali otroci že vse lepe povesti, je spet poslal ponj in mu je skoraj že pošla sapa in je še komaj utripalo srce. Prosil je, da je nujno in naj za božjo voljo Frančišek vendar pride! Papež bo umrl, če ne pride brž — in to je vendar nekaj posebnega, če kliče papež!

Zdaj sva odšla ponj dva kardinala v dolgih, škrlatastih haljah.

Frančiška pa ni bilo več med otroki. Sprehajal se je po vrtu velikaša Baglionija. Sredi stezic je čepel med trtjem in tolažil pajka, ki mu je bil raztrgal nevede srebrni mostiček, ki je bil visel med grmičjem. Pa so zdaj žalostno frfotali ostanki v vetru.

Frančišek je pulil iz svojih raztrganih rokavov prav dolge in tenke nitke in si je prav zelo prizadeval, da bi jih zvezal in z njimi zakrpal mostiček za pajka.

»Recite papežu, da moram prav zares popraviti škodo pajku, ki sem mu jo prizadejal. Sveti Oče me ne potrebuje tako

## Slovenski komunisti za avnojsko Jugoslavijo

V Ljubljani je 7. t.m. zasedal Centralni komite Zveze komunistov Slovenije. Sklenil je, da bo enajsti kongres Zveze komunistov Slovenije v Ljubljani. Kongres bo potekal v dveh delih. Začel se bo v vseh občinah s sejami občinskih konferenc, nadaljeval pa se bo z delegati in gosti. Na kongresu bo skupno 406 delegatov, na 14. kongresu Zveze komunistov Jugoslavije pa bo iz Slovenije sodelovalo 139 delegatov.

Zadnje zasedanje Centralnega komiteja je bilo posvečeno razpravi o mednarodnih odnosih v Sloveniji in Jugoslaviji. U-

vodno poročilo je prebral dr. Janko Pleterški. Neskladno z avnojsko Jugoslavijo je pojmovanje — je dejal — ki enakopravnost narodov podreja njihovi sebičnosti in odnosom med njimi. Zgodovinska naloga socializma je, da za potrebe svojega razvoja odpravi monopolno oblast z državo zvezane partije. Slovenci se ne moremo kar tako vprašati: Jugoslavija DA ali NE, temveč se moramo predvsem vprašati, kakšna Jugoslavija. Komunisti v Socialistični republiki Sloveniji ne moremo in nočemo biti tisti, je še dejal dr. Pleterški, ki bi neki Jugoslaviji, ki noče več biti to, za kar je bila od narodov ustanovljena, jamčiti pripadnost Slovenije.

Če hočemo biti zreli za Evropo, je zaključil dr. Janko Pleterški, se moramo vsi skupaj v Jugoslaviji zelo resno potruditi, da sami uredimo odnose znotraj naše skupne države.

Predsednik slovenskih komunistov Milan Kučan je v svojem zaključnem nastopu ugotovil, kako je razprava pokazala, da reševanja vprašani usode lastnega in drugih narodov ni moč uveljaviti mimo človeka in njegovega soglasja. Poudarek mora biti na enakopravnosti in suverenosti, ob upoštevanju objektivnih razmer, v katerih živijo posamezni narodi in narodnosti. Temeljna lista 89 naj bo podlaga, je še dejal Milan Kučan, za izjavo o tem, v kakšni Sloveniji in Jugoslaviji želijo živeti Slovenci in Neslovenci.

—o—

Marko Ban, kapetan košarkarske ekipe Jadran, je po 12 letih zapustil matični klub in bo v prihodnji sezoni igral za ekipo Irge Desio. Ta nastopa v A 1 ligi.

## SOVJETSKE LADJE V ZDA

V drugi polovici tega meseca bodo Amerikanci doživeli dokaj nenavaden obisk. V pristanišču Norfolk, kjer je glavno oporišče ameriške vojne mornarice za Atlantski ocean, bodo priplule na vljudnostni obisk štiri sovjetske vojne ladje, med njimi dve torpedovki, ki sta po potrebi lahko opremljeni tudi z raketami z jedrskimi naboji. Ladje bodo zasidrane štiri dni in si jih bo prebivalstvo lahko tudi ogledalo med obiskom na krovu. Doslej je znan en sam podoben primer takega sovjetskega obiska v Združenih državah. To se je zgodilo leta 1975, ko sta dve sovjetski torpedovki pripluli v Boston, kjer pa ameriška vojna mornarica nima oporišča.

**Lesene zasteklitve, okna in vrata iz raznovrstnega lesa tovarne**

**HOBLES**

**lahko naročite v trgovini Železnina Terčon v Nabrežini. Poverjeni zastopnik za Trst NIKO PERTOT.**

Po sporazumu, ki so ga sklenila ŠD Sloga, ŠD Kontovel in ŠD Sokol, bo v prihodnji sezoni prišlo do koordiniranega dela na področju ženske odbojke na Vzhodnem in Zahodnem Krasu. Društva so si že izmejnala nekaj igralk in se dogovorila o trenerjih ženskih ekip v prihodnji sezoni. Ti so Drasič, Peterlin in De Walderstein. Prvi bo treniral Kontovel, drugi Sloga in tretji Sokol.

### IZŠLA JE NOVA ŠTEVILKA

»PRIMORSKIH SREČANJ«

■ nadaljevanje s 6. strani

V nadaljevanju sledijo še prispevki Ceneta Matičiča, Mirka Kosa in Andreja Červenaka. Na zadnjih straneh pa revija objavlja vrsto literarnih prispevkov in v rubriki »Zapiski« več krajših razmišljanj, ocen in kritik, ki kažejo na življenjskost in smisel za aktualno problematiko uredništva Primorskih srečanj.

### SLOVESNA NOVA MAŠA V GORICI

■ nadaljevanje s 5. strani

zbor od Svetega Antona Novega v Trstu. Sledila je ekumenska pobožnost v kriпти.

V Ogleju pa je bilo slovesno somaševanje deželnih škofov ob prazniku svetih zavetnikov Mohorja in Fortunata. Somaševanje je vodil tržaški škof Bellomi. Med obredom je pel cerkveni zbor od Svetega Justa.

zelo. Sto naslednikov ima, ki čakajo na njegovo smrt, da bodo kar koj dalje predli nitko v mreži svetega Petra — ali jo zakrpali — kakor bo pač prav. A ti, tako dražestno pisani pajček, imaš pač sto ljudi, ki ti razdirajo mrežo, nimaš pa nikogar, ki bi ti jo spet zakrpal. Pa mora že priti bedaček Frančišek, da ti pomore.»

In je dalje pulil tenke nitke iz rokavov, jih vezal in razpredal med listjem. Pajek pa je sedel na nazobčanem lističu in opazoval s svojimi stoterimi hvaležnimi in lesketajočimi se očesci vsak Frančiškov prst posebej in se je zelo zabaval, ko je videl, kako neroden je ta njegov čudoviti človeški nomagač.

To pot se pa kardinala nista upala iti domov, da bi povedala papežu, kako je Frančišku več za grdi mrčes kakor za svetega in trikrat kronanega papeža. Čakala sta. Zdaj sta potegnili svilen vlečko, ki je hotel polž zlesti nanjo, zdaj spet sta odpodila muho, ki je hotela sesti prav na zlati križec na prsih, ker se je tako svetil v prsirčnem, rumenem, večernem umbrij-skem soncu. Spet sta prisluhnila, če ne bo je navček v cerkvi San Lorenzo in oznanja, da je umrl papež ...

Slednjič je Frančišek vendar dokončal svojo prejo. Pajek se je zahvaljeval tako, da je radostno zakobacal z nožicami in prav svetlo pogledal s stoterimi očesci.

»Pa pojdimo zdaj,« je dejal Frančišek veselo, ko ni zagledal nobenega kruljavca ne otroka ne živalce ali kaj podobnega, da bi pomagal.

Inocenc pa je imel kopico blazin pod glavo in je bil obrnjen proti Assisiju. Sonce šeste popoldanske ure je sijalo, tisto temnorumeno umbrijsko sonce, na papežovo krono ob vzglavju. Kakor bi posvetilo še eno sonce, je vzplamtelo iz krone in neka čudovita, temnozлата megla je napolnila vso sobano do zadnjega koticika.

Papež je prisluhnil pri vsakem koraku, ki je udaril zunaj na cestni tlak. Nenadoma je na široko razprl oči in se nasmehnil. Saj je iz vseh drugih stopinj dobro razločil štorckljanje lesenih cokel brata Nemanča. Že je dahnil vzduh gozda in travnikov vanj in ga je objel košček rajskega ozračja, ki ga je prinesel s seboj Frančišek. Kakor bi ga hotel papež pozdraviti, so se mu nalahno zganile nežne, tenke, blede ustnice.

Pa je obstal Frančišek kakor vkovan na pragu in si je zastiral oči z rokami, rekoč:

»Gospod papež, ne morem noter!«

Zaslišali so se vzkliki, vse se je gnetlo, prerivalo. Kaj je spet to? Čemu se kaže in dela? Ali je to ponižnost božjega služabnika, da se vede takole? Zakaj, zakaj pa vendar ne more noter?

»Vid mi jemlje vsa ta zemlja, ki je tukaj!« je preprosto odvrnil ubožček.

Tedaj so prestavili krono. Dvorano so zmračili in Frančišek je mogel vstopiti.

Kakor otrok je pokleknil pred papeža na obe kolena. In tako zadovoljno se je smehljal Inocenc, kakor se še ni bil, odkar so mu bili prinesli vest o zmagi v Tolosi. Bilo mu je, kakor bi klečal angel-kerub pri njem. Frančišek je govoril:

»Presrečni sveti Oče! Zdaj pač pravite: Z Bogom, svet! A še šumi svet krog Vas in se Vam prilizuje, da nebesa kar ne morejo do Vas!«

In je brž odvezal papežu, ki je bil vedno bolj vesel, svileni plašček z ramen, mu snel zlato verižico in vzel celo široko, težko, z zlatom pretkano štolo.

Vsi so gledali in bili ogorčeni, ugovarjati se pa le nihče ni upal. Frančišek je vzel svoj rjavi plašč, ki je bil ves zaprašen od beraških potov in so ga bili paglavci že vsega premečkali in odel z njim papeža po prsih in ramah. Potem sta se zazrla drug v drugega, gledala sta si dolgo časa skozi okna - oči v najglobljo, najskrivnejšo dušo, gledala sta se najvišji gospod in najnižji hlapec — in sta se razumela.

»Govori vendar z njim!« je želel škof-kardinal iz Ostie. »Tvoje tolažbe se mu hoče.«

(Dalje)